

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമാസമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ കിഷ്കിന്ധാകാണ്ഡേ

॥ വിംശഃ സർഗഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ വിംശഃ സർഗഃ ॥

താരായാ വിലാപഃ

രാമചാപവിസൃഷ്ടേന
ശരേണാന്തകരേണ തം |
ദൃഷ്ട്യാ വിനിഹതം ഭൃമൗ
താരാ താരാധിപാനനാ || 4.20.1 ||

സാ സമാസാദ്യ ഭർതാരം
പര്യഷ്വജ്ജത ഭാമിനീ |
ഇഷ്ടുണാഭിഹതം ദൃഷ്ട്യാ
വാലിനം കുഞ്ജരോപമം || 4.20.2 ||

വാനരം പർവതേന്ദ്രാഭം
ശോകസന്തപ്തമാനസാ |
താരാ തരുമിവോൻമൂലം
പര്യദേവയതാതുരാ || 4.20.3 ||

രണേ ദാരുണവിക്രാന്ത
പ്രവീര പ്ലവതാം വര |
കിമിദാനീം പുരോഭാഗാ -
മദ്യ ത്വം നാഭിദാഷസേ || 4.20.4 ||

ഉത്തിഷ്ട ഹരിശാർദൂല
 ഭജന്യ ശയനോത്തമം |
 നൈവംവിയാഃ ശേരതേ ഹി
 ഭൂമൗ നൃപതിസത്തമാഃ || 4.20.5 ||

അതീവ ഖലു തേ കാന്താ
 വസുധാ വസുധാധിപ |
 ഗതാസുരപി താം ഗാത്രൈ -
 ര്ചാം വിഹായ നിഷേവസേ || 4.20.6 ||

വ്യക്തമദ്യ ത്വയാ വീര
 ധർമതഃ സമ്പ്രവർത്തതാ |
 കിഷ്കിന്ധേവ പുരീ രദ്യാ
 സ്വർഗമാർഗേ വിനിർമിതാ || 4.20.7 ||

യാന്യസ്മാഭിസ്ത്വയാ സാർധം
 വനേഷു മധുഗന്ധിഷു |
 വിഹൃതാനി ത്വയാ കാലേ
 തേഷാമുപരമഃ കൃതഃ || 4.20.8 ||

നിരാനന്ദാ നിരാശാഹം
 നിമഗ്നാ ശോകസാഗരേ |
 ത്വയി പഞ്ചത്വമാപന്നേ
 മഹായുഥപയുഥപേ || 4.20.9 ||

ഹൃദയം സുസ്ഥിതം മഹ്യം
 ദൃഷ്ട്വാ നിപതിതം ഭൂവി |
 യന്ന ശോകാഭിസന്തപ്തം
 സ്തുടത്യേദ്യ സഹസ്രധാ || 4.20.10 ||

സുഗ്രീവസ്യ ത്വയാ ഭാർയാ
 ഹൃതാ സ ച വിവാസിതഃ |
 യത് തത് തസ്യ ത്വയാ വ്യുഷ്ടിഃ
 പ്രാപ്തേയം പ്ലവഗാധിപ || 4.20.11 ||

നിഃശ്രേയസപരാ മോഹാത്
 ത്വയാ ചാഹം വിഗർഹിതാ |
 യൈഷാബ്രുവം ഹിതം വാക്യം
 വാനരേന്ദ്ര ഹിതൈഷിണീ || 4.20.12 ||

രൂപയൗവനദ്യുക്താനാം
 ദക്ഷിണാനാം ച മാനദ |
 നൂനമപ്സരസാമാർയ
 ചിത്താനി പ്രമമിഷ്യസി || 4.20.13 ||

കാലോ നിഃസംശയോ നൂനം
 ജീവിതാന്തകരസ്സവ |
 ബലാദ് യേനാവപന്നോസി
 സുഗ്രീവസ്യാവശോ വശം || 4.20.14 ||

അസ്ഥാനേ വാലിനം ഹത്യാ
 യുധ്യമാനം പരേണ ച |
 ന സന്തപ്യതി കാകുത്സ്മഃ
 കൃത്യാ കർമ സുഗർഹിതം || 4.20.15 ||

വൈധവ്യം ശോകസന്താപം
 കൃപണാകൃപണാ സതീ |
 അദുഃഖോപചിതാ പൂർവം
 വർതയിഷ്യാമ്യനാമവത് || 4.20.16 ||

ലാലിതശ്ചാംഗദോ വീരഃ
 സുകുമാരഃ സുഖോചിതഃ |
 വത്സ്യതേ കാമവസ്ഥാം മേ
 പിത്യവ്യേ ക്രോധമൂർച്ഛിതേ || 4.20.17 ||

കുരുഷ്യ പിതരം പുത്ര
 സുദ്യുഷ്ടം ധർമവത്സലം |
 ദുർലഭം ദർശനം തസ്യ
 തവ വത്സ ഭവിഷ്യതി || 4.20.18 ||

സമാശ്വാസയ പുത്രം ത്വം
 സന്ദേശം സന്ദിശസ്യ മേ |
 മുർധ്നി ചൈനം സമാഘ്രായ
 പ്രവാസം പ്രസ്ഥിതോ ഹൃസി || 4.20.19 ||

രാമേണ ഹി മഹത് കർമ
 കൃതം ത്യാമഭിനിഘ്നതാ |
 ആനൃണ്ഡം തു ഗതം തസ്യ
 സുഗ്രീവസ്യ പ്രതിശ്രവേ || 4.20.20 ||

സകാമോ ഭവ സുഗ്രീവ
 രുമാം ത്വം പ്രതിപത്സ്യസേ |
 ഭുങ്ഷ്യ രാജ്യമനുദ്വിഗ്നഃ
 ശന്യോ ഭ്രാതാ രിപുസ്സവ || 4.20.21 ||

കിം മാമേവം പ്രലപതിം
 പ്രിയാം ത്വം നാഭിഭാഷസേ |
 ഇമാഃ പശ്യ വരാ ബഹ്യോ
 ഭാർയാന്യേ വാനരേശ്വര || 4.20.22 ||

തസ്യാ വിലപിതം ശ്രുത്യാ
 വാനര്യഃ സർവതശ്ച താഃ |
 പരിഗൃഹ്യാംഗദം ദീനാ
 ദുഃഖാർതാഃ പ്രതിചുക്രൂശുഃ || 4.20.23 ||

കിമംഗദം സാംഗദവീരബാഹോ
 വിഹായ യാതോന്സി ചിരം പ്രവാസം |
 ന യുക്തമേവം ഗുണസന്നികൃഷ്ടം
 വിഹായ പുത്രം പ്രിയചാരുവേഷം || 4.20.24 ||

യദ്യപ്രിയം കിഞ്ചിദസമ്പ്രധാർയ
 കൃതം മയാ സ്യാത് തവ ദീർഘബാഹോ |
 ക്ഷമസ്യ മേ തദ്ധരിവംശനാഥ
 വ്രജാമി മുർധ്നാ തവ വീര പാദൗ || 4.20.25 ||

തഥാ തു താരാ കരുണം രുദന്തി
 ഭർതൃഃ സമീപേ സഹ വാനരീഭിഃ |
 വ്യവസ്യത പ്രായമനിന്ദ്യവർണാ
 ഉപോപവേഷുഃ ഭൂവി യത്ര വാലീ || 4.20.26 ||

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകിയേ ആദികാവ്യേ
 കിഷ്കിന്ധാകാണ്ഡേ വിംശഃ സർഗഃ ||